

(יט) שש מעלות לכסא. א"ר אחא: בא וראה שש מעלות היה לכסא של שלמה, מציו שנאמר: שש מעלות לכסא, ובפרשה זו כתובים ששה דברים בלא תעשה, ואלו הן: לא תטה משפט, ולא תכיר פנים, ולא תקח שוחד, לא תטע לך אשרה, ולא תקים לך מצבה, ולא תזבח לה' אלהיך שור ושה אשר יהיה בו מום, הרי ששה, והיה הכרוז עומד לפני כסאו של שלמה, כיון שהיה עולה מעלה הראשונה היה כורז: לא תטו משפט, מעלה השניה היה כורז: לא תכיר פנים, שלישית היה כורז: לא תקח שוחד, רביעית: לא תטע לך אשרה, חמישית: לא תקים לך מצבה, ששית: לא תזבח לה' אלהיך א).

שופטים וסוברים חסן לך בכל שמריך כו' ושפטו את ספט משפט זקן דהנס סקני' שופט את סכניי צבוא יום המשפט בגודל רחמיו וחסדיו אך לריבין אספרותה ולתחא לזכור את סמדה של רחמנות למטה ועל ידי מה נחפור אוהו סמדה של חסד כשאלו למטה ממכניס בחסד ולמדים זכות על כל איש מישראל לדון לכף זכות ואז על ידי זה גם נממטס נחפור אוהו סמדה ולמדיו גם עליו וגם על כל זרע ישראל חסדים ואם כן סמדה מפורר צמודה שלמטס סמדה סמיון לפחות ששרי חסד לסרוק צרכס על כל זרע ישראל זיש טופטים ושימרים חסן לך בכל שמריך ריל סאחס בטלמך סמקו וחסין סממטס על מטסה ע"י שמריך וכוח סממרים שלך סאחס פוסה ומפורר בממטיך וזכו ושפטו את סמס משפט זקן ריל כל איש ינמוד את סלמו לסמטס לספיט את סמס משפט זקן ללמד זקס זכות על כל זרע ישראל ואז סמדה מפורר סמדה של מטסה וסי"ז וילא בדיו זכאי בממטס של מטסה כי צמדה סמדה מודד מודדיו לו:

עדות נפשות ועדות ממונות — ביאור ההבדל בלשונות הפסוקים

"על פי שנים עדים או שלושה עדים יוכת המת" (י"ז)

כאן נוקט הכתוב בלשון "על פי שנים עדים", בעוד שלהלן (יט, טו), הלשון הוא: "על פי שני עדים וגו' יקום דבר" — מה פשר השינוי?

ישוב נפלא שמעתי על כך מהגאון רבי דוד כהן שליט"א, ראש ישיבת "כנסת ישראל — חברון":

מפי השמועה אומרים בשמו של רבינו הגר"א מוילנא, חילוק לשוני בין הלשון "שנים" ללשון "שני": לשון "שנים" בא על שנים שהם חטיבה אחת ומצטרפים יחד לדבר אחד, בעוד לשון "שני" מורה על שני יחידים שאינם מתאחדים יחד.

לאור דברי הגר"א, יובן היטב חילוק הלשון בין שני הפסוקים, שכן כתב רש"י במסכת כתובות (כ. בד"ה ונפקא מינה), ששני עדים בדיני ממונות מוציאים חצי דבר על פיו של האחד וחצי דבר על פיו של השני, וכל אחד מהם פועל חצי עדות ומוציא חצי הממון. וכתב הגאון רבי חיים מברסק (על הש"ס, שם), שזה דוקא בדיני ממונות, אבל בדיני נפשות אין כל אחד מהם פועל חצי עדות, אלא רק שניהם יחד פועלים העדות, וכל אחד בפני עצמו אינו כלום, עד כאן דברי הגר"ח.

עתה מתיישבים לשונות שתי הפסוקים היטב, כי הפסוק שלפנינו מדבר בדיני נפשות, ועל כן מתאים הלשון "על פי שנים עדים", כי בדיני נפשות שני העדים פועלים יחד על יד צירופם לעדות אחת, ולכן נקט לשון "שנים", שכדברי הגר"א מורה על שנים שמתאחדים יחד.

ולעומת זאת הפסוק בפרק יט, המתייחס לדיני ממונות, שבו כל אחד מהעדים פועל בעצמו רק חצי מהעדות, מתאים הלשון "שני", כי אין כאן שנים הפועלים יחד, אלא שני עדים שכל אחד בפני עצמו פועל חצי עדות!

מפי בעל הדברים שליט"א

3) אומר בביאור גמרא

א) הנהגת רבנו רבה י"ב וי"ז אמרו שם: עלה לישב על מעלה ראשונה הכרוז יוצא

ואומר לו: לא ירבה לו נשים. עלה לישב עי מעלה שניה הכרוז יוצא ואומר לו: לא ירבה לו סוסים. עלה לישב על מעלה שלישית הכרוז

יוצא ואומר: וכסף וזהב לא ירבה לו מאד. עלה לישב על מעלה רביעית הכרוז יוצא ואומר: לא תטה משפט, עלה לישב על מעלה חמישית הכרוז יוצא ואומר: לא תכיר פנים.

עלה לישב על מעלה ששית הכרוז יוצא ואומר: לא תקח שוחד. — והנה אלו הכרוזים מוכנים יותר מפני שהם דינים השויכים למלך. אבל לפי דברי המדרש שלנו יש להבין איזו שיוכוח

יש להבין המלך השליש מצות האחרונות שנוגעות לרינו המזבח. והגרא לומר שזה לפי מה דאיתא בספרי בהעלותך י' כ"ט על

הכתוב לעיל (ט'—ח') אשר בנה שלמה את שני הבתים את בית ה' ואת בית המלך. בית ה' זו כהונה ואת בית המלך זו חמלכות. —

ולפי שהוא בנה שני הבתים האלו לכן על כסאו היה כתוב שלשה דינים הנוגעים למלכות ושלשה דינים הנוגעים לכהונה.

5) תוספת

בענין על פי שנים יקום דבר

יש לחקור בהא דאמרין עפ"י שנים עדים יקום דבר בדיני ממונות אי הוי הגדתן של שניהם דבר שלם אבל בלא חבירו איך שום הגדה חל בו והרי כלא הל' כאן הגדה, או דכל אחד פועל חצי עדות ושניהם ביחד מצטרפין לעדות שלמה. ויש להביא ראיה מרש"י כתובות דף כ"א ד"ה ונפ"מ הדר נפיק רבעא דמונא אפומיל' אשתכח דכולי' ממונא נכי ריבעא נפיק אפומיל' ואנן עפ"י שנים עדים בעינן

שום תשים עליך מלך אשר יבחר ד' וגו'.
 יעו"ש בספרי דר"ל עפ"י נביא, וכ"כ
 ברמב"ם פ"א מהל' מלכים דאין
 מעמידין מלך בתחילה אלא עפ"י נביא. אבל
 נראה דנאמר צוה עוד דינא אחרינא, דכרי
 מנינו הרבה חילוקי דינים מד"ת צין מלכי
 בית דוד למלכי ישראל, דמלכי בית דוד טעונין
 משיחה ומלכי ישראל אין טעונין משיחה, וכן
 אין ישיבה בעזרה אלא למלכי צ"ד בלבד,
 ועיין בפירש"י בסנהדרין דף ק"א דהוא
 הלכה למשה מסיני, הרי דמדאורייתא חלוקין
 מלכי בית דוד משאר מלכים. ויסוד הדבר
 הוא, משום דמלכות בית דוד נבחרה כדכתיב
 בזמנא מקומות בקרא, וביסוד הדין של
 בחירה נאמר דרק להם המלוכה ולא לאחרים,
 וע"כ אף דגם מלכי ישראל תורת מלך עליהם
 כיון שנתנו עפ"י נביא כמבואר ברמב"ם
 פ"א מהל' מלכים הל"ה יעו"ש, אבל מ"מ
 עיקר המלכות לדוד, ומלכי צ"ד דינם נחוד
 ומלכי ישראל דינם נחוד, ועיין במכילתא פ'
 צא עד שלא נבחרה ירושלים היתה כל א"י
 כשורה למצחות משנבחרה ירושלים יצאת א"י
 שנאמר השמר לך פן העלה עולותיך כי אם
 במקום אשר יבחר עד שלא נבחר בית עולמים
 היתה ירושלים ראוי לשכינה משנבחר בית
 עולמים יצאת ירושלים שנאמר כי בחר ד' בציון
 ואומר זאת מנוחתי עדי עד עד שלא נבחר
 אהרן היו כל ישראל כשרים לכהונה משנבחר
 אהרן יצאו כל ישראל וכו' עד שלא נבחר
 דוד היו כל ישראל כשרים למלכות משנבחר
 דוד יצאו כל ישראל וכו', הרי דמדמה בחירת
 מלכות בית דוד לבחירת כהונה וירושלים
 ובית עולמים, דע"י הבחירה יצאו כל ישראל
 ונפסלו למלוכה, ובסב"מ להרמב"ם מלוא
 שס"ב כתב וז"ל אמנם המלכות לצד כבוד

ידעת מספרי הנבואה שזכה צוה דוד וכן
 זרעו אחריו עד סוף כל הדורות אין מלך למי
 שיאמין תורת משה אדון כל הנביאים אלא
 מזרע שלמה לצד וכל מי שהוא מזולת זה הזרע
 הנכבד לענין מלכות נכרי קרינן צ"י כמו שכל
 זרע אחר בלתי זרע אהרן לענין עבודה זר
 קרינא צ"י עכ"ל, הרי מבואר דזהו מיסוד הדין
 של בחירה שרק הם כשרין למלוכה ולא אחרים,
 וכן הם דברי הרמב"ם בפס"מ לסנהדרין
 פ' חלק שכתב וז"ל ומכלל יסוד זה שאין
 מלך לישראל אלא מצית דוד ומזרע שלמה
 בלבד עכ"ל, הרי דלא רק שדוד זכה בכח
 מלכות אלא שאין מלך לישראל רק מזרע דוד
 בלבד, וזהו פירושה של בחירה, ומזה הוא
 יסוד כל הדינים והחילוקים שנאמרו צין
 מלכי בית דוד למלכי ישראל, וכש"כ. והנה
 כ"ז הוא אם נאמר בחירה דין של בחירה
 לענין מלוכה, כמו שנאמר במקדש וצירושלם
 המקום אשר יבחר ד', וא"כ זהו גופי דין
 של תורה דאותו המקום שיבחר לבסוף ע"י
 נביא יכה עליו תורת מקדש ויפסלו כל
 המקומות להקריב בהן, וה"ל לענין מלוכה
 דכוותה, לא שייך שיחולו דינים מדאורייתא
 ע"י הבחירה שנבחר דוד רק אם עלם הבחירה
 הוא דין מדאורייתא דאותו שיבחר ד' לו
 תורת המלוכה, והשאר נפסלין ממנוכות, וכן
 אם לא נאמר מה"ת שום דין של בחירה
 לענין מלכות, א"כ הרי לא שייך שיחולו דינים
 מדאורייתא ע"י הבחירה שנבחר דוד, ואם
 כי הבחירה עצמה קיימת כיון שהיתה עפ"י
 נביא, אבל שנאמר שהדינים תלויים בבחירה
 זה לא שייך רק אם נאמר שהבחירה עצמה
 היא דין מדיני התורה, כמו במקדש וצירושלם
 שנאמר בהם המקום אשר יבחר ד' וא"כ
 הכתוב עצמו תלאן בבחירה, ומאחר דחזינן
 דאיכא חילוקי דינים מד"ת צין מלכי בית
 דוד ומלכי ישראל, צע"כ דהבחירה עצמה
 היא דין צע"כ החפלא של מלכות כמו מקדש
 וירושלים. ונראה דזהו ציבור הכתוב שום
 השים עליך מלך אשר יבחר ד' וגו' צו, דהכתוב
 תלה לעצם דין מלוכה בבחירה, והני ממש
 כמו אשר יבחר ד' האמור גבי מקדש וירושלים,
 וזהו יסוד הדין של מלכות בית דוד האמור
 בכל מקום, וכש"כ. ובזה מבואר ג"כ לשון
 הרמב"ם בסב"מ שהבאנו אין מלך למי
 שיאמין תורת משה וכו' אלא מזרע שלמה
 לצד, כוונתו צוה, דבחירתו נעשית דין של
 תורה, ולא רק דברי נבואה בלבד, והיינו
 כמש"כ מקרא דאשר יבחר ד' וגו' צו, דהתורה
 תלחה לדין מלכות בבחירה, וכש"כ.

"ונתן לפהן הזרע והלחיים והקבה". הזרוע זה היד, והלחיים עיקרו הלשון (עייני רש"י ושפתי חכמים). וכן אמרו שהוא כנגד "ויעמד פינחס זיפלא"י, היינו התפילה שהיא כדיבור, והקיבה כמשמעה.

הזרוע והלחיים והקיבה לא ראי כל אחד מהם כראי האחרים. הקיבה היא מקבלת ולא משפיעה. הפסולת היוצאת לחוץ אינה בגדר השפעה. הלשון היא משפיעה ולא מקבלת. אין אדם צריך לדיבור אלא כלפי זולתו. כשהוא לעצמו אינו זקוק לדיבור. שלשה מיני אותיות הן: אותיות המחשבה, אותיות הדיבור ואותיות הכתב. אותיות המחשבה אדם צריך כלפי עצמו, אותיות הדיבור כלפי זולתו, ואותיות הכתב משפיעות גם פריחוק מקום ובריחוק זמן. ובכן, הלשון נועדה להשפעה. הידיים נושמות לשני הדברים, גם להשפעה וגם לקבלה. הידיים משפיעות, "פתח תפתח את ידך" וכדומה, וכביכול למעלה "פותח את ידך ומשביע לכל-חי רצון" והידיים מקבלות. ולא עוד אלא שעיקר הקבלה היא ביד, ידו של אדם חשובה כארבעה על ארבעה, וביאר בפירוש המשניות להרמב"ם לפי שיד האדם תוכל לקבל ולהחזיק אפילו חפצים גדולים. ובמשנה: "פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונתן לתוך ידו של עני", ידו של בעל הבית משפיעה וידו של עני מקבלת.

ובכל אלו הפעולות אפשר להשתמש בזה ובלעומת זה. יכול אדם להכניס לתוך הקדרה מאכלי קדושה ומאכלי איסור וטומאה, וכן בלשון החיים והמות ביד הלשון, יכולה הלשון להשפיע כל טוב וכן להפוך. וכן הידיים בשעה שהן משפיעות, שיכולות להשפיע טוב וחסד ויכולות להרוג אדם, ויכול אדם להגביה ידיו למעלה מהראש בבחינת "שאו ידכם קדש", ויכול להנמיכן מתחת לגופו, וכן בשעה שהן מקבלות אפשר שימשו כלי קיבול לקודש ולאיסור.

תפקיד הכהנים כפול - להשפיע ולקבל. "כִּי־שָׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ־דַעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׂוּ מִפִּיהוּ", "כִּי יִפְלֵא מִמֶּךָ דְבַר לְמִשְׁפַּט וְגו' וּבָאת אֵל־הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם" - זו השפעה, והם מקבלים "לֹא־יְהִי לַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְגו' חֶלֶק וְנַחֲלָה עִם־יִשְׂרָאֵל", אלא היו מקבלים קודשים ותרומות. בין ההשפעה ובין הקבלה בקדושה, תורה בהשפעתם וקרבנות ותרומות בקבלתם. מלבד הזרוע והלחיים והקיבה, אלה אין בהם שום קדושה והם חולין גמורים, אלא שדין התורה הוא ליתנם לכהן, ולכן הזרוע והלחיים והקיבה מסמלים את חיי החולין של כל ישראל. אדם מישראל צריך לטהר את ידיו ואת לשונו ואת קיבתו, הוא צריך ליתנם לכהן ולהתנהג בהם בדרכי ההשפעה והקבלה של כהן, בבחינת חולין שנעשו על טהרת הקודש.

תמימות

האות ת' של "תמים" בפסוק "תמים תהיה עם ה' אלהיך" (דברים יח, יג), היא ת' רבתי - מוגדלת. רבי נפתלי מרופשיץ - שידוע היה כמי שמתלוצץ על חשבון עצמו ועוד יותר על חשבון אחרים - אמר פעם, שהסיבה לכך היא שיהיה בתוכה מקום לכולם; שאף אחד לא ירגיש גדול מכדי להיכנס לתוך התמימות הזאת.

מהי הדרישה "תמים תהיה עם ה' אלהיך"? לא כל כך פשוט מיהו האיש התם, ובאיזה מין בן אדם אנחנו עוסקים. הראשון שעליו נאמר התואר הזה הוא יעקב אבינו, שהיה "איש תם ישב אהלים" (בראשית כה, כז), בניגוד לעשו שהיה "איש ציד" (שם). הכינוי "איש תם" כל כך דבק ביעקב אבינו, עד שלרכנו תם, נכדו של רש"י, קראו כך משום ששמו הפרטי היה יעקב. בדרך כלל אנו מתארים לעצמנו "איש תם" כמיין בריה נמוכה, אברך חיזור, בטלן, שיושב באוהל ולא יודע אפילו איך קושרים זנב של חתול, והאברך הזה הוא אבינו זקננו, "ישראל סכא"; אבל ממה שכתוב בתורה, יעקב בכלל לא עושה רושם כזה. בסיפורים על יעקב מצטיירת דמות אחרת לגמרי. יעקב הוא לא בדיוק פשוט ונאיבי, מעין גולם שכל אחד יכול למשוך אותו בזנב ולומר לו: 'תעשה כך וכך'. אדרבה, הגמרא (בבא בתרא

7
סעיף

8

ח" עולם
סעיף 8
פ"ט

3

9

הוא, הוא אומר לה: "אחיו אני ברמאות"; ובאמת, בסופו של דבר הוא יוצא בשלום מתחת ידיו של לבן.

הגישה של העולם שלנו היא שתמים הוא משהו שאולי חסר לו משהו בראש, "נאיבי"; אך המשמעות הפשוטה של "תמים תהיה עם ה' אלהיך", ובכלל של התמימות בתורה, עומדת בניגוד לכך. התורה מדברת על תמימות במשמעות של שלמות: האדם התמים, בתמצית העניין, הוא האדם השלם. ניתן לראות זאת בעזרת ההקשר של הפסוק. משה אומר לעם ישראל: 'כשאתם רוצים לדעת מה העתיד, אל תהיו ככל העמים האחרים ש"אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו", אלא "תמים תהיה עם ה' אלהיך" – תהיו איתו בשלמות'. יש אנשים שאת מה שהם לא יכולים לראות ברשות, הם יוצאים קצת החוצה כדי להציץ כגניבה; שאול המלך, למשל, אמר: 'אם אני לא יכול לדעת את העתיד, לא באורים ותומים ולא כנביאים, אז אני יוצא החוצה והולך לשמוע את בעלת האוב'. בשביל לראות משהו שמעניין אותי, שמסקרן אותי, שחשוב לי, אני יוצא החוצה להציץ. "תמים תהיה עם ה' אלהיך" פירושו, במובן הזה – שלם תהיה איתו; באותו האופן בו מתארים חמור ושכם את בני ישראל באזני בני עירם (בראשית לד, כא): "האנשים האלה שלמים הם אתנו". "להיות שלם" עם ה' אלהיך, פירושו להיות בשלמות בתוך נחלתו של הקב"ה, ולא לצאת החוצה להציץ מה יהיה, כמה יהיה או באיזה אופן יהיה. בתור שכזאת, התמימות היא באמת דבר פשוט, זוהי פשטותו של אדם הנמצא בתוך שלמות מסוימת.

היכולת לקבל

הבדל נוסף בין האיש שיש לו תום לזה שאין לו תום, הוא בשאלת היכולת לקבל דברים; האם הוא יכול לעמוד אל מול דבר, אדם, רעיון, או עניין, ולקבל אותו למישרין, או שעל כל דבר בו הוא נתקל, הוא חייב לשאול: 'ודילמא איפכא?' – 'אולי ההיפך הוא הנכון?' יסוד התמימות נמדד בתגובתו הראשונית של האדם: האם אדם חוסם

4

מיד כל דבר שהוא פוגש, או שמא הוא בא עם נכונות לשמוע ולקבל. אחרי הקבלה הראשונית בוודאי שיש מקום לחקירה ולבדיקה, עיון וחיפוש, ולפעמים באמת מגלים על משהו שהוא איננו ראוי; אך יש להתבונן מהי התגובה הראשונית. על פירושו של רש"י לביטוי "איש תם": "שאיננו חריף לרמות", הסבירו, שאין הכוונה לאדם שאיננו יודע לרמות, ואיננו מבין מהי רמאות; "חריף לרמות" הוא אדם שמחשבתו הראשונה היא איך "לסדר" את הזולת: "לא תאמינו כי לא תאמינו" (ישעיה ז, ט).

במדרש (מכילתא דרשב"י שמות כ, ב) מסופר שכאשר הקב"ה הציע את התורה לישמעאלים, הם שאלו: 'מה כתוב שם?', ואילו ישראל אמרו מיד "נעשה ונשמע". הגמרא (שבת פח, ב) מביאה את דבריו של "מין" אחד: "עם פזיז, שהקדמתם פיכם לאוזניכם וכשאמרתם "נעשה ונשמע", והשיב לו רבא: "אנו, שהולכים אנו בשלמות, כתוב בנו: "תמת ישרים תנחם" (משלי יא, ג); אתם, ההולכים בעלילה, כתוב בכם: "וסלף כוגדים ישרם" (שם)". זוהי כדיוק הנקודה עליה עומדת התמימות – האם המשפט הראשון שאומרים הוא "נעשה ונשמע", או שקודם לכן שואלים 'מה כתוב שם?' האם זה אומר שליהודים יותר קל לקיים את התורה מאשר היה לישמעאלים או לאדומים? ניתן לומר כמעט להפך: לישמעאלים יש אמנם בעיה עם "לא תנאף", לאדומים יש בעיה עם "לא תרצח"; אבל לעם ישראל יש בעיה עם כל עשרת הדיברות מתחילתם עד סופם. ובכל זאת הגישה של בני ישראל היא: 'הקב"ה נותן לנו את התורה, וקודם כל אנחנו לוקחים אותה; אחר כך אם תהיינה בעיות, נעשה את המאבק, את ההתמודדות ואת החשכונות הפנימיים והחיצוניים'. ההבדל בין ישראל לעמים הוא ההבדל בין התמימות לחקירה. זוהי הנכונות לקבל דבר כמות שהוא, מבלי להרגיש שחובתי הראשונה היא לפרק לו את הידיים ואת הרגליים, להוציא את המנגנון מבפנים ולראות איך זה פועל, ורק אחר כך לחשוב אם אני מקבל אותו.

כאשר אדם מאבד את היכולת לראות דבר חדש ולומר: 'אני הולך איתו', בין אם זה קורה לו מצד עצמו, בגלל החברה בה הוא חי או בגלל החינוך שקיבל - הוא נמצא במקום בו יש סם המוות, שמרעיל את כל חייו; הוא לעולם לא יוכל עוד לראות את הדברים בצורה ישרה. וזה קורה לאנשים: הם מגיעים למצב בו הם מניחים שמאחורי כל חיוך מסתרות מחשבות נבזיות. הם מאבדים את היכולת הפשוטה, כשבאמת יש דבר טוב, להכיר בו ולקבל אותו. ואולם גם להיות תמים זה קשה. אולי לא בשביל אדם שמעולם לא היו לו אכזבות עם בני אדם; לאדם שאף פעם לא בעטו בו מאחורנית, קל יותר להתייחס לאנשים לפי פרצופיהם, הוא מרגיש את עצמו הרבה יותר נוח עם הבריות, ואם מישוהו מחייך אליו, אז הוא מחייך בחזרה. הבעיה קיימת בעיקר אצל אלה שכבר נתקלו בכל מיני דברים, והם בכל זאת צריכים ללכת בתמימות, וזה לא פשוט. חלק ממה שאנשים לומדים במהלך חייהם, לטוב ולרע, הוא שהעולם הוא מורכב, ולא כל דבר תוכו כבדו, ולהפך. ועל אף הצורך להלך בתמימות, גם זו חוויה שצריכים ללמוד: אמנם לא כל מה שנראה דוחה מבחוץ דוחה גם מבפנים, ולא כל מה שנראה מפחיד, באמת צריך להפחיד אותך; אך גם להפך: לא כל דבר יפה הוא באמת יפה כפי שהוא נראה. אלא שלפעמים, לאחר שאדם קלט שאסור לקבל כל דבר בתמימות, הוא כבר לא מסוגל לקבל שום דבר באופן הזה.

12 יאדם אלכיס

פרק ששי

א. אין עושין מלחמה עם אדם בעולם עד שקוראין לו לשלום אחד מלחמת תרשות ואחד מלחמת מצוה. שני' כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום. אם השלימו וקבלו שבע מצוות שנצטוו בני נח עליהן

השגת הריב"ד
ה"א. אין עושין מלחמה עם אדם בעולם עד שקוראין לו לשלום אחד מלחמת תרשות ואחד מלחמת מצוה. שני' כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום. אם השלימו וקבלו שבע מצוות שנצטוו בני נח עליהן

13 כיף יהי קולך

מלחמת מלחמה (ז' עוננים) ואחד מלחמת תרשות (שאר אוננות), אין עושין זהם מלחמה עד שקוראין להם לשלום עם קבלת שבע מצוות שנצטוו בני נח, וכתב הרמב"ם ולא הזכיר הכתוב קבלת ז' מצוות, שכבר נאמר לנו צע"פ לא יצטוו בהלכה פן יחטיאו אותך לי כי תעבד את אלהיהם, וי"ל שבמלחמת שלום עשו ככלל גם קבלת ז' מצוות, כי אם שלום נגזר מן העל שלם, סבורתו של מצוות ותענינות סדבה, כשנאמר לנו כונו טרואי להיות ולא חסר מננו כלום (פ"ל לקאוננוען) והנה המדבר שאינו שונע גם לז' מצוות האלה שנכלל ע"פ צה"ח ונלחמתו ונלחמותו ית' וטפיכות דניים ושאר דברי גנות, אין זה וכלל חסד, והיה נאלץ הבורא ית' לגנות את צ"ח את שבע מצוות אלה, לקנות עכ"פ שלמות זה לנפשות, ולכן צאה לנו הווי לקרוא להם לשלום, בין שלום המדיני ומצבת צ"ח, בין שלום נפשות עלנים, וס' ז' מצוות קנין שלמותם:

פרשת שופטים נקראת כל שנה בסמוך לראש השנה, ודרכו של ראש השנה שהוא תמיד מגיע, בין אם אני רוצה ובין אם לא. ביום הגדול הזה, יום הדין ויום הזיכרון, יש צד מסוים של "שויתי, ודוממתי" (תהלים קלא, ב), ואכן, המצווה בראש השנה איננה לתקוע בשופר, אלא "לשמוע קול שופר", להיות מסוגלים להקשיב ולקבל. ההתחלה שבראש השנה היא משמעותית, מפני שהיא קובעת את כיוון ההתקדמות, ואם אני מתחיל ללכת בזווית לא נכונה, יש סיכוי גבוה יותר שזה ימשיך כך גם הלאה. בראש השנה, שהוא במובהק יום של תפילה, יש מנהג בישראל לקרוא פרקי תהילים, ורבים קוראים את כל ספר תהילים פעמיים. אחת הסיבות לכך היא, שאם אדם צריך להספיק לקרוא את כל הספר פעמיים, הוא לא יכול לעשות את זה ביחד עם כוונות האר"י, ואפילו לא עם פירוש "דעת מקרא"; הוא נאלץ לקרוא את זה, אולי, כמו שהוא קורא ספר - לקרוא ולהגיב; לפעמים הוא מגיב: 'זה לא יפה', לפעמים הוא מגיב: 'זה בדיוק מה שאני חושב', ולפעמים: 'זה באמת מה שהייתי רוצה להתפלל'.
בוודאי יש יהודים חכמים ויראי שמים שלא יהיה להם זמן לכל הדבר הזה, ולכן גם בתהילים הם לא יגיעו עד פרק קל"א, כי זה כל כך רחוק. אך אני חושב שפרק זה מראה איך להיות עם הקב"ה בתמימות: "שיר המעלות לדוד: ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדולות ובנפלאות ממני. אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי. יחל ישראל אל ה' מעתה ועד עולם". כשם שתינוק קטן, אפילו הוא כבר גמול, יושב עלי אמו, כך יכול להיות איש גדול וחכם, אחרי כל הידיעה ואחרי כל התיאורים, שגם הוא ישב ככה בתפילה: "כגמול עלי נפשי", אל מול הקב"ה.